

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

-

FINGRID OYJ:N NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2026

Aika keskiviikko 6.5.2026 klo 15.00–17.00 ja torstai 7.5.2026 klo 8:30-11:30

Paikka Clarion Hotel Sign, Östra Järnvägsgatan 35, Tukholma

Läsnä	Olli Sirkka	Helen Oy (puheenjohtaja)
	Maija Henell	S-Voima Oy, Gigawatti Oy
	Kimmo Kivikko	Lammaisten Energia Oy
	Jerri Loikkanen	Neoen Suomi Oy
	Jorma Myllymäki	Elenia Oy
	Tuomas Oksanen	Oomi Oy (vain 7.5.2026)
	Herkko Plit	P2X Solutions Oy
	Maija Ruska	UPM Energy Oy
	Lauri Siltanen	Savon Voima Verkko Oy
	Arto Sutinen	Oulu Energia Oy
	Erik Trast	CPC Finland Oy
	Ilkka Tykkyläinen	Pohjolan Voima Oy
	Jussi Jyrinsalo	Fingrid Oyj
	Asta Sihvonen-Punkka	Fingrid Oyj
	Rami Saajoranta	Fingrid Oyj (sihteeri)

Etänä -

Poissa -

Keskiviikko 6.5.2026

1 Keskustelu ensimmäisen päivän asiantuntijapuheenvuoroista

Päivän aikana kuulumme kolme asiantuntijapuheenvuoroa: Niclas Damsgaard (Svenska Kraftnät), David Freed (Swedenergy) ja Kristian Gustafsson (Vattenfall). Lisäksi vierailimme Ministry of Climate and Enterprisessa, jossa tapasimme Maja Lundbäckin, (State Secretary to the Minister for Energy). Kaikissa esityksissä käsiteltiin osin samoja aiheita, kuitenkin eri näkökulmista.

Yhteenvedona puheenvuoroista voi todeta, että energiajärjestelmä on siirtymässä vaiheeseen, jossa markkinaehtoisuuden, poliittisen ohjauksen ja investointireaaliteettien välinen jännite korostuu. Pohjoismaat ovat monella tapaa edelläkävijöitä, mutta toimintaympäristö on nopeasti politisoitumassa sekä kansallisten intressien että EU-tason sääntelyn seurauksena. Myös lähestyvät vaalit sekä Ruotsissa että Suomessa vaikuttavat päätöksentekoon lyhyellä aikavälillä.

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

Ruotsin ja Suomen välillä havaittiin merkittäviä eroja toimintamalleissa: Svenska Kraftnät toimii käytännössä viranomaisena, kun Fingrid taas omana yhtiönään. Suomessa on jossain määrin selkeämpi työnjako eri osapuolilla ja esimerkiksi TSO:lla on rooli aktiivisena toimijana, kun taas Ruotsissa korostuu vahvempi poliittinen ohjaus ja että toimijat näyttävät toimivan erillään ilman selkeää veturia. Tällä on vaikutusta sekä päätöksenteon ennustettavuuteen että markkinatoimijoiden rooliin.

Keskeinen haaste liittyy investointiympäristöön. Suuret sähköintensiiviset hankkeet, erityisesti vetytalous, synteettiset polttoaineet ja teolliset investoinnit, ovat vahvasti riippuvaisia sähkön hinnasta, saatavuudesta, kantaverkkoliittymistä ja politiikkatoimista. Nykyinen kustannustaso ja epävarmuus markkinakehityksestä jarruttavat investointipäätöksiä, samalla kun osa toimijoista (esim. datakeskukset) pystyy etenemään nopeammin ja sitomaan kantaverkon kapasiteettia ennen muuta teollisuutta.

Sähkömarkkinoilla tunnistettiin ristiriita tavoitteiden välillä: toisaalta halutaan matalat ja vakaat hinnat kuluttajille, toisaalta markkinaehtoinen investointien synty edellyttäisi hintavaihtelujen hyväksymistä. Ruotsissa keskusteltiin "energiakriisistä", vaikka osa koki kyseessä olevan enemmän alueellinen sähkönhintojen epätasapaino kuin todellinen kriisi. Poliittinen paine hintojen hallintaan on voimakas, mikä voi lisätä tukimekanismien käyttöä, mutta samalla kasvattaa riskiä markkinavääristymistä ja kustannusten siirtymisestä veronmaksajille.

Eurooppalaisella tasolla kehitys ei tällä hetkellä tue markkinoiden integraatiota, vaan useissa maissa korostuu "oma maa ensin" -ajattelu. Tästä esimerkkeinä muun muassa rajasiirtoyhteyksien kehittämisen vastustaminen, hintainterventiot ja energiapolitiikan kansallistuminen.

Keskeinen johtopäätös on, että tulevina vuosina ratkaisevaa on kyky yhdistää markkinaehtoisuus, poliittinen ohjaus ja investointiympäristön ennustettavuus tavalla, joka mahdollistaa varman ja kohtuuhintaisen sähkön kaikille toimijoille.

Torstai 7.5.2026

2 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden ja asialistan toteaminen

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Olli Sirkka avasi kokouksen. Todettiin kaikkien neuvottelukunnan jäsenten olevan paikalla. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3 Katsaus markkinakehitykseen

Fingridin sähkömarkkinoista vastaava johtaja Antti Keskinen piti neuvottelukunnalle katsauksen viimeaikaisesta sähkömarkkinakehityksestä. Energiakriisin huippuvuosien jälkeen markkinat ovat palanneet maltillisemmalle tasolle. Suomi on ollut hinnaltaan Euroopan edullisimpia alueita, vaikka alkuvuoden 2026 kylmä ja tuuleton jakso nosti hintoja tilapäisesti. Tammi–helmikuussa hinnat olivat korkealla ja Suomi usein Ruotsia kalliimpi, kun taas maaliskuussa hintataso laski lähemmäs Pohjois-Ruotsia. Huhtikuussa hinnat nousivat jälleen tuotannon keskeytysten ja siirtorajoitteiden seurauksena.

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

Kokouksen osallistajat keskustelivat flow-based-menetelmän vaikutuksista alueiden välisiin hintaeroihin. Suomen hinnan todettiin toteutuneen usein SE3-aluetta edullisempänä. Lisäksi Baltian aurinkovoiman nopea kasvu on muuttanut siirtovirtoja, jolloin sähkö virtaa keskipäivällä aiempaa useammin Virosta Suomeen.

Varttimarkkinaan siirtymisen vaikutuksia pystytään jo arvioimaan. Suomessa 15 minuutin tuotteiden osuus on kasvanut nopeasti, mutta kysyntäjousto ei ole siirtynyt täysimääräisesti varttitason markkinaan. Keskustelussa todettiin, että yksi mahdollinen syy on, että teollisuuden prosessien reagoitokyky 15 minuutin sykleissä on rajallinen. Neuvottelukunnan jäsenet pitivät positiivisena kehityksenä tasepoikkeamien hintapiikkien selkeää vähenemistä. Tuotantorakenteen muutos oli tehnyt varttitasemuutoksesta välttämättömän, joskin Fingridin kannalta markkinakäyttämisen ennakointi on edelleen vaikeaa.

Päivänsisäisen kaupankäynnin volyymin kasvu ja transaktiokokojen pientyminen nähtiin osoituksena markkinoiden kypsymisestä. Algoritminen kaupankäynti on lisääntynyt ja tukee tasehallinnan parantumista.

Aurora Line -yhteydellä on ollut suuri merkitys sähkömarkkinoihin jo nyt. Yhteys on ollut suurella käyttöasteella ja parantanut merkittävästi sähkön riittävyyttä. Todettiin, että ilman tätä yhteyttä Suomen tilanne olisi ollut alkuvuonna huomattavasti tiukempi ja hintataso korkeampi. Lisäksi todettiin, että yhteys on lähentänyt Suomen ja Pohjois-Ruotsin hintoja.

Keskustelussa nousi esiin Fingridin tarve kehittää markkinan analysointia erityisesti tarjouskäyttämisen osalta sekä ymmärtää paremmin eri maiden regulaatiomallien vaikutuksia markkinoihin.

4 Edellisen kokouksen muistio

Johtaja Jussi Jyrinsalo kävi läpi edellisen kokouksen muistion, johon ei ole tullut kommentteja. Hyväksyttiin kokouksen 4.3.2026 kirjattu muistio.

5 Ajankohtaiskatsaus Fingridin toimintaan

Fingridin toimitusjohtaja Asta Sihvonen-Punkka piti katsauksen Fingridin ajankohtaisiin asioihin.

Tasepalvelumaksujen todettiin laskeneen toukokuun alusta reservikustannusten alenemisen myötä. Lakeuslinjan eteneminen on koko Suomen sähkömarkkinan kannalta kriittinen hanke. Rakentaminen on käynnissä pohjoisilla osuuksilla, mutta Natura-lupaprosessit hidastavat etenemistä eteläisemmillä osuuksilla. Keskustelussa korostettiin, että lupaprosessit eivät ole nopeutuneet tavoitteiden mukaisesti, vaan niihin on tullut uusia käsittelyvaiheita ja epäselvyyksiä. Useat osallistajat näkivät luvituksen olevan merkittävä pullonkaula kantaverkkoinvestointien lisäksi myös asiakkaiden omille hankkeille.

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

Dynaamisen kuormitettavuuden käyttöönotto koko 400 kV verkossa nähtiin merkittävänä kehitysaskelena. Sääolosuhteisiin perustuva kapasiteetin määrittely lisää verkon siirtokapasiteettia erityisesti kylminä ja tuulisina aikoina, jolloin siirtotarve tyypillisesti muutenkin on korkeimmillaan. Fingrid on ensimmäinen TSO, joka on ottanut tällaisen DLR-järjestelmän käyttöön näin laajassa mittakaavassa.

Verkkokiikari-palvelun uudistuminen lisää läpinäkyvyyttä liittymäkapasiteettiin. Verkkokiikarista näkee nyt eri liittymispisteiden vapaan tuotanto- ja kulutuskapasiteetin lisäksi akkuvarastojen liittämiskapasiteetin. Kokouksen osallistujat pitivät tärkeänä, että markkinaosapuolet saavat entistä paremman kuvan kapasiteetin saatavuudesta ja rajoitteista.

Datakeskuksiin liittyvä keskustelu on ollut vilkasta julkisuudessa. Keskustelussa esiin nousi myös poliittisia ja tietoturvaan liittyviä näkökulmia, jotka vaikuttavat keskusteluun erityisesti kansainvälisten toimijoiden osalta. Erityisesti EU-tasolla datakeskusten vastustus keskittyy amerikkalaisiin datakeskustoimijoihin ja amerikkalaisten yritysten ohjelmistoihin, mutta julkisessa keskustelussa nämä argumentit sekoittuvat kaikkien datakeskuksista käytävään keskusteluun. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa kaikkia Suomeen tulevia investointeja pitäisi edistää kuitenkin edellyttäen, että uudet toimijat ovat ns. hyviä verkkokansalaisia. Kokouksen osallistujat korostivat, että ilman kulutuksen kasvua ei synny myöskään uutta tuotantoa, sillä nykyinen hintataso ei riittävästi kannusta investointeihin.

Lisäksi käsiteltiin liityntöjen priorisointia ja verkon stabiiliutta. Suuntaajakytketyn tuotannon lisääntyminen aiheuttaa uusia haasteita, ja Fingrid tulee muuttamaan teknisiä vaatimuksia niin, että vastuu verkkoon kohdistuvien vaikutusten hallinnasta tulee jatkossa olemaan asiakkailta. Suuntaajavaltaisilla tai sellaiseksi nopeasti kehittyvillä alueilla suuritehoisilta asiakkailta tullaan vaatimaan stabiloiva lisälaitteisto. Usein helpoin tapa vaatimusten täyttämiseksi on liittää esimerkiksi tuuli- tai aurinkopuiston yhteyteen grid forming-kyvykkyydellä varustettu sähkövarasto (akku). Keskustelussa esitettiin myös vaihtoehtona, että Fingrid perisi tietyillä alueilla suurempaa liittymismaksua ja tekisi keskitettyjä stabilointiratkaisuja. Asiaa käsitellään kesän aikana usealla foorumilla tavoitteena tehdä muutoksia liittämiskäytäntöihin jo syksyn aikana.

6 Kantaverkon liittämisen periaatteet

Johtaja Jussi Jyrinsalo esitteli kantaverkon liittämisen lähtökohdat. Investointien todettiin perustuvan vahvasti asiakastarpeisiin ja liittämismahdollisuuteen. Samalla huomioitiin, että liityntäkyselyiden määrä on kasvanut moninkertaiseksi suhteessa sähköjärjestelmän kokoon, mikä haastaa tarvittavan liittymiskapasiteetin ennustamista.

Liittymissopimusten edellyttämää hankkeiden kypsyysastetta pidettiin edelleen tärkeänä, mutta kokouksen osallistujat tunnistivat, että nopeasti luvitettavat hankkeet muuttavat tilannetta aiempaan nähden.

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

Kapasiteetin jakaminen niukkuustilanteissa

Keskustelussa korostui, että kapasiteetin jakamisen tulee mahdollistaa mahdollisimman monen hankkeen eteneminen. Yksittäinen toimija ei voi varata kaikkea kapasiteettia. Nykyisen mallin todettiin toimineen hyvin aiemmin, mutta muuttunut toimintaympäristö, erityisesti nopeasti luvitettavat hankkeet, edellyttää uusia ratkaisuja.

Kokouksen osallistajat nostivat esiin liittymissopimusten merkityksen ohjauskeinona. Keskeisiksi tekijöiksi tunnistettiin riittävä sopimushinta, hankkeen käynnistysvelvoite sekä mahdollisuus vapauttaa kapasiteettia, jos hanke ei etene. Lisäksi keskusteltiin mahdollisuudesta periä maksu käyttämättömästä kapasiteetista, jolloin toimijalla olisi insentiivi vapauttaa kapasiteetti, jolle ei ole tarvetta. Todettiin, että kapasiteetin jaossa on huomioitava myös jakeluverkoissa tapahtuva kulutuksen kasvu.

Liityntöjen priorisointi

Priorisointikeskustelussa todettiin, että sijaintiriippumattomia hankkeita, kuten sähkövarastoja, tulisi ohjata alueille, joissa kapasiteettia on paremmin saatavilla. Tämä nähtiin keinona optimoida verkon käyttöä kokonaisuutena.

Samalla korostettiin, että hankkeiden taloudellisen arvon tai rahoitettavuuden arviointi ei kuulu verkkoyhtiön rooliin. Neuvottelukunnan jäsenet pitivät tätä myös osin poliittisena kysymyksenä. Hankkeita tulee kuitenkin pystyä todistetusti edistämään.

Teknisiä näkökulmia, kuten hankkeiden joustokykyä (mm. varavoima) ja valmiusastetta, pidettiin tärkeinä, vaikka niiden käytännön arviointi tunnistettiin haastavaksi. Varavoiman osalta olisi hyvä, jos näitä voisi käyttää myös joustoissa, mutta tämä edellyttäisi muutoksia lupakäytännöissä. Myös priorisoinnissa tulisi huomioida jakeluverkkojen muuttuvat tarpeet.

Tietojen julkisuuden lisääminen

Tietojen avoimuuden lisäämisestä käytiin laaja keskustelu. Kokouksen osallistajat pitivät tärkeänä, että liityntäpisteiden kapasiteetti, kysyntätilanne ja hankkeiden eteneminen saataisiin nykyistä läpinäkyvämmäksi.

Mahdollisena ratkaisuna esitettiin malli, jossa kaikkien liityntäkyselyiden ja tehtyjen liittymissopimusten keskeiset tiedot julkaistaisiin ilman toimijan nimeä, ja nimikin voidaan julkaista, jos toimija on antanut luvan julkaisulle. Lisäksi ehdotettiin liikennevalomallia kuvaamaan kapasiteettitilannetta.

Keskustelussa tuotiin esiin, että avoimuus voisi ohjata investointeja tehokkaammin sekä mahdollistaa paremman yhteensovittamisen tuotannon ja kulutuksen välillä samassa liityntäpisteessä. Parhaimmillaan toimijat voisivat löytää kumppaneita hankkeidensa edistämiseen (tuotanto-kulutus). Myös Fingridillä voisi olla aktiivinen rooli toimijoiden yhdistämisessä. Tietojen julkisuuden lisääminen mahdollistaisi faktojen tuomisen julkiseen keskusteluun esimerkiksi datakeskuksista ja muista investoinneista, mikä olisi kaikkien toimijoiden etu.

Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu /
Saajoranta Rami

21.5.2026

-

7 Muut asiat

Osallistujat vastasivat lopuksi kokouksen tyytyväisyyskyselyyn. Saatuja palautteita hyödynnetään seuraavien kokousten valmistelussa.

8 Seuraava kokous

Neuvottelukunnan seuraava kokous on 8.9.2026 klo 10-14 Fingrid Oyj:n tiloissa Helsingissä.